

250. Nyírgyulaj, Református templom

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Kk, Kú

2006. június 19-én bejelentést kapott a Jósa András Múzeum, hogy a nyírgyulaji református templom környékének tereprendezése során megbolygattak pár sírt. Másnap a helyszínen konstatáltuk, hogy a templom É-i hosszanti falánál, közvetlenül mellette egy kb. 20 m²-es területen eltávolították a gyept. Mint kiderült a templom É-i falának 1795-ös kidőlése után a törmelék egy részét a falnál hagyták, így az évek során egy – a fal felé tartó – lejtő alakult ki. A fal elázása miatt a „mesterséges” dombot el akarták távolítani. Ekkor bolygattak meg egy fentebb fekvő sírcsoportot. A csontok nagy részét eltávolították, de még így is meg tudtunk állapítani 3 különböző temetkezést. Ezeket dokumentáltuk. Egy másik elhordásra kijelölt részen kutatóárokot húztunk, melyben csak építési törmeléket találtunk. Megvizsgáltuk a meddőhányót is, de nem láttunk leleteket benne. Érdeklődésünkre a helyiek elmondták, hogy a templom körül a 1970-es években húzott kerítés alapozási árkában végig csontok voltak. Tehát a templom körül – mely valószínűleg egy mesterséges dombra épült – temető lehet. A kevés szórvány cserép a 14. századtól a kora újkorig datálható.

LUKÁCS JÓZSEF

251. Nyíregyháza, Jókai tér

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B

2006. december 6-án helyi lakos egy háromnegyed részt ép, kézzel formált tálát és több hozzá tartozó töredéket hozott be a Jósa András Múzeumba. Elmondása szerint a tál Nyíregyházán került elő a Jókai téren, október végén–november elején. Az edény és töredékei a járda mellé voltak egy csomóban letéve az építkezés mellett. A Jókai téren ebben az időben kezdték meg a közműcsere munkálatait. Ezt a Jósa András Múzeum szakfelügyelete kísérte, de régészeti jelenségeket ekkor nem tapasztaltak. A november elejétől meginduló földmunkák során rendszeresen végzett ellenőrzéskor sem regisztráltak régészeti jelenséget. Az edény a késő bronzkorra datálható (turbántekercses díszítésű perem), s az oldalain látható friss törésekből ítélve a megtaláláskor még ép lehetett (talán egy sírhoz tartozott?). A tál közelebbi előkerülési helye ismeretlen.

JAKAB ATTILA

252. Nyíregyháza-Oros, Korhány

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Á

2006. április 12-én helyszíni szemlét végeztünk a település helyiek által Korhány néven ismert területén. Célja a 2004-ben előkerült lelőhely hitelesítése, beazonosítása volt. A területet Orostól ÉNy-ra, a Teleki-réten, a Pazonyi-vízfolyás (VII/1) és egy, a Kis-mező-dűlőből induló Ny–K irányú földút találkozásánál lévő híd (104,2 m-es magassági pont) közelében, attól DNy-ra fekvő,

a felszínről alig láthatóan kiemelkedő kis dombháton véltük megtalálni. Ezt a kis kiemelkedést a térkép nem ábrázolja. A kis, kerek sötétbarna dombháton három ovális, sárga színű elszíneződést észleltünk. Talán elszántott házak maradványai? A domb területén két marék Árpád-kori cserepet szedtünk össze, közülük egy bográcsperem-, és egy rádlimintás oldaltöredéket is. A cserepek nem csak a foltok közvetlen környékén kerültek elő, hanem jellemzően a domb középső részén is. Április 19-én újra felkerestük a tulajdonost, hogy a nála lévő csatot megvegyük a múzeum részére. A megtaláló nem kívánta eladni a tárgyat a rendelkezésünkre álló összegért. Földjének területét a bátyja mutatta meg nekünk, de a pontos lelőhelyet ő nem ismerte. A földterület az előbb leírt dombocskától D-re fekszik. Kiterjedése 7 ha. A két helyszínt keskeny gázos terület választja el egymástól. A szántóföld Ny felé erősen lejt egy mocsaras rész felé; ez határolja ebből az irányból, míg K-ről a már említett vízfolyás mellett húzódó földút, D-i részét legelő zárja le. A térszintből két, nagyjából É–D-i irányú kiemelkedést lehetett megfigyelni. A szántó bejárása során semmiféle régészeti jelenségre utaló nyomot nem találtunk, noha fémkeresőt is használtunk.

JAKAB ATTILA

253. Nyíregyháza határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza, Á

2006-ban örökségvédelmi hatástanulmány elkészítéséhez végeztünk terepbejárást Nyíregyháza Ny-i határában. A tervezett nyomvonal déli vége az M3 autópályához csatlakozik és Mandabokor, illetve Felső-sima érintésével Nyírszőlőre vezet 14,7 km hosszán. A munkában a nyíregyházi Jósa András Múzeum régészei vettek részt.

A viszonylag gyenge megfigyelési körülmények ellenére 15 lelőhelyet regisztráltunk, valamennyi Nyíregyháza közigazgatási területén helyezkedik el. Közülük 4 esett *Mandabokor* határába (1 bronzkori, a többi kérdéses korú), 11 lelőhely *Felső-sima* területén fekszik (8-nak a korát nem tudtuk meghatározni, 1 lelőhelyen őskori és Árpád-kori cserepeket, 1 lelőhelyen bronzkori és császárkori, 1 másikon csak császárkori cserepeket gyűjtöttünk).

ISTVÁNOVITS ESZTER

254. Okány, Futás

(MRT 6. k. 10/16 lh.)

(Békés megye) R, Ge

A magyar–amerikai Körös Regionális Régészeti Program keretében 2006 júliusában került sor a felszíni leletek alapján elsősorban a tiszapolgári kultúra időszakához, csekély mértékben a gepida korhoz köthető lelőhely magnetométeres felmérésére. A mintegy 1,8 hektárnyi területen elvégzett vizsgálat célja az volt, hogy képet kaphassunk a kora rézkori település szerkezeti sajátos-